Täysistunto

Keskiviikko 26.5.2021 klo 14.00—19.29

8. Hallituksen esitys eduskunnalle Wienin katsastussopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja sopimuksen voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 78/2021 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Äskeiseen tapaan lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Harakka, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.45 **Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (esittelypuheenvuoro): Hyvä puhemies! Huoli tieliikenteen kasvun aiheuttamista turvallisuus- ja ympäristöongelmista ylittää kansalliset rajat. Kansainvälinen yhteistyö on siten entistä tärkeämpää liikenteen ja ympäristön turvallisuutta edistettäessä.

Ajoneuvojen katsastukset ovat tärkeä osa ajoneuvojen liikenneturvallisuuden sekä nykyisin myös ympäristöystävällisyyden varmistamista. Wienin katsastussopimus on YK:n Euroopan talouskomission alainen sopimus, jossa säännellään katsastuksen suorittamista ja vastavuoroista tunnustamista sopijamaiden välillä. Sopimuspuolten on huolehdittava siitä, että sopimuksen määräykset ajoneuvojen turvallisuudesta ja ympäristöseikoista otetaan huomioon katsastuksissa. Suomi on ollut sopimuksen osapuolena nyt tasan 20 vuotta, mutta myös naapurivaltiomme Venäjä ja Viro ovat sopimuksessa mukana. Wienin katsastussopimukseen on tehty viime vuosina pääasiassa ajoneuvotekniikan kehityksestä johtuvia muutoksia. Ne koskevat sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen määräaikaiskatsastuksia.

Muutosten johdosta katsastuksiin tulisi ajoneuvon turvallisuutta lisääviä uusia tarkastuskohteita. Muutokset edistäisivät siis liikenneturvallisuutta ja liikenteen ilmastotavoitteita. Kansalaisten velvoitteisiin tai katsastusten hintoihin muutokset eivät kuitenkaan vaikuttaisi. Näiden sopimusmuutosten voimaan saattaminen helpottaisi myös kansainvälistä liikennettä ja kuljetustoimintaa.

Wienin katsastussopimukseen liittyneet maat ovat sitoutuneet tunnustamaan sopimusmaissa tehdyt katsastukset vastavuoroisesti. Se tarkoittaa, että ajoneuvon liikennekelpoisuutta ei tarvitse osoittaa erikseen muulla tavalla toisessa sopijamaassa. YK:n Euroopan talouskomission yhtenä painopisteenä on liikenne. Komission työryhmissä suunnitellaan sääntelyä, joka huomioi entistä paremmin liikenneturvallisuutta sekä ympäristönäkökoh-

tia. On siten tärkeää, että Wienin katsastussopimukseen tehdyt muutokset otetaan huomioon myös kansallisesti.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen Wienin katsastussopimuksen muutosten hyväksymiseksi ja sopimuksen voimaansaattamiseksi. Nämä kansainväliset velvoitteet tulisi nyt asianmukaisesti hyväksyä ja saattaa voimaan Suomessa.

Arvoisa puhemies! Näillä ehdotuksilla vastaamme kansainväliseen katsastussääntelyn kehitykseen ja edistämme liikenneturvallisuutta Suomessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Kymäläinen.

17.48 **Suna Kymäläinen sd:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille hallituksen esityksen esittelystä ja tämän esityksen antamisesta meille tässä työstettäväksi liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Arvoisa puhemies! Tällä esityksellä ehdotetaan, että Suomi hyväksyisi Wienin katsastussopimuksen eli sopimuksen pyörillä varustettujen ajoneuvojen määräajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdyt muutokset. Suomi on 15 muun valtion kanssa sitoutunut Wienin katsastussopimukseen. Näin ollen sopimukseen tehdyt muutokset ovat jo Suomessa voimassa, mutta oikeustilan selvyyden vuoksi on tärkeää, että ne hyväksytään ja saatetaan voimaan myös kansallisessa lainsäädännössä.

Sopimukseen tehdyt muutokset ovat luonteeltaan pitkälti teknisiä ja koskevat lähinnä sopimuksen määritelmiä ja sähköistä kansainvälistä katsastustodistusta. Keskeistä kuitenkin on, että näillä muutoksilla helpotetaan sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvoilla ajettavaa, rajat ylittävää liikennettä ja kuljetustoimintaa. Sopimukseen lisätyt uudet normit 3 ja 4 sisältävät sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen määräaikaiskatsastuksiin liittyviä erityisiä määräyksiä. Uusien normien myötä näiden ajoneuvojen määräaikaiskatsastuksiin tulisi ajoneuvojen turvallisuutta lisääviä uusia tarkastuskohteita. Näitä olisivat esimerkiksi ajoneuvon sähköinen voimalaite tai kaasulaitteisto.

Muutosten voimaansaattaminen edistäisi liikenneturvallisuutta ja liikenteen ilmastotavoitteita sekä tukisi vaihtoehtoisten käyttövoimien laajempaa hyödyntämistä tulevaisuudessa. Muutoksilla ei kuitenkaan olisi vaikutuksia katsastusaikaväleihin eikä hintoihin. Ylipäätään muutoksista ei aiheudu uusia velvoitteita tai toimenpiteitä kansalaisille. Myöskään katsastusyrityksille ei aiheudu merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Niiden kuitenkin tulisi hankkia Liikenne- ja viestintäviraston tuottama tietojärjestelmäpäivitys, jossa otetaan nämä sopimusmuutokset huomioon.

Arvoisa puhemies! Wienin katsastussopimus on YK:n Euroopan talouskomission alainen kansainvälinen sopimus, jolla säännellään katsastuksen vastavuoroista tunnustamista sopimukseen sitoutuneissa maissa. Sopimukseen sisältyvissä neljässä normissa säännellään yksityiskohtaisesti katsastusten sisällöstä. Katsastustodistus toimii todisteena siitä, että ajoneuvo vastaa normien vaatimuksia. Suomi on sitoutunut sopimukseen vuonna 2001, ja myös naapurimaamme Venäjä ja Viro ovat sopimuksen osapuolia. Näin ollen sopimusmuutokset helpottaisivat rajat ylittävää liikennettä esimerkiksi Venäjälle, sillä Suomessa katsastetut ajoneuvot täyttävät sopimuksen mukaisesti Venäjän liikennekelpoisuusvaatimukset eikä niitä tarvitse osoittaa muin tavoin. Tämän vuoksi sopimusmuutokset

edistävät etenkin niiden suomalaisten yritysten toimintaa, jotka harjoittavat liikennetoimintaa Venäjällä tai joiden liiketoiminta edellyttää Venäjällä liikkumista.

Arvoisa puhemies! Olemme ottaneet tämän esityksen liikenne- ja viestintävaliokunnassa jo ennakkokäsittelyyn ja huomioimme toki tässä käsittelyssä tänään tässä salissa käydyn keskustelun. Sen jäljiltä käsittelemme asianmukaisesti tämän esityksen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt seuraavaksi valiokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Torniainen.

17.52 **Ari Torniainen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tänään tuossa iltapäivällä keskustelimme valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta elikkä Liikenne 12:sta. Siinä tämä sali oli yksimielisesti sitä mieltä, niin kuin kuuluukin olla, että liikenneturvallisuus on tärkeä asia ja liikenneväylien pitää olla hyvässä kunnossa, mutta mikäli me saadaan niitä liikenneväyliä parempaan kuntoon, niin kuin toive on ja tahtoa on, niin siellä liikenneväylillä sitten kulkevat ne autot. Kyllä myöskin kulkuneuvojen liikenneturvallisuus on äärettömän tärkeä asia, ja tietysti siihen liikenneturvallisuuden varmistamiseen kuuluvat vuotuiset tarkastukset, ja katsastustoiminta on myöskin yksi tärkeä osa sitä.

Tosiasia on, että maailma kehittyy ja myöskin autojen tekniikka kehittyy, tulee jatkuvasti uudenlaisia käyttövoimia, sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvot lisääntyvät. Se on vääjäämätön tosiasia, ja sitä kehitystä mennään eteenpäin. Siinä yhteydessä on tärkeää, että ennen kaikkea myöskin autojen käyttöturvallisuus on varmistettu. Siinä, miten se varmistetaan, on katsastusasemilla ja katsastuksella tärkeä rooli. Tulee myöskin uudenlaisia käyttövoimia, varmaankin uusia moottoreita, uudenlaisia polttoaineita, ja myöskin siihen tulisi jatkossa kiinnittää huomiota. Omasta mielestäni se on seurausta tästä, eikä sitä ole vielä tässä vaiheessa huomioitu.

Tietysti tämä aiheuttaa myöskin sen, että kyllä katsastusasemilla ja katsastushenkilöille tarvitaan lisää koulutusta. Se ei välttämättä ole tämän hallituksen esityksen tehtävä, mutta se aiheuttaa sen katsastusasemilla, ja yritykset joutuvat myöskin kouluttamaan henkilöstöään riittävästi, niin että se asiantuntemus on oikealla tasolla.

Itse toteaisin, että kyllä tämä hallituksen esitys on erittäin hyvä. Niin kuin valiokunnan puheenjohtaja totesi, valiokunta on tätä asiaa jo käsitellyt ja ripeästi mennään eteenpäin. Siinä varmaan on pieniä viilauksia, joitain asioita, mitä sitten mietinnössä otetaan huomioon, mutta itse toivon, että tämä menee yhteisesti eteenpäin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Werning.

17.55 **Paula Werning sd:** Arvoisa puhemies! Aluksi kiitän tietenkin ministeriä hyvästä asian esittelystä ja myös puhujia edellä hyvistä puheenvuoroista. — Tämän sopimuksen hyväksyminen siis antaa oikeudelliset puitteet yhdenmukaisten katsastusten kehittämiseksi sopimusvaltioissa, ja tähän sopimukseen on liittynyt 16 osapuolta. Sopimuksen tarkoitus on edistää liikenneturvallisuutta ja suojella ympäristöä. On tärkeää, että tämän esityksen hyväksymisen myötä nyt kansallisesti hyväksytään ja saatetaan samalla voimaan sopimukseen tehdyt muutokset. Sopimuksen muutokset ovat luonteeltaan teknisiä, koskien muun muassa sopimuksen määritelmiä ja kansainvälisen katsastustodistuksen sähköistä muotoa.

Pidän erityisen kannatettavana sitä, että sopimuksen muutoksella pyritään yhdenmukaistamaan sopimuksen sääntelyä suhteessa EU:n katsastusdirektiivin sääntelyyn, liittyen esimerkiksi määräaikaiskatsastusten sisältöön, ajankohtiin ja tarkastuskohteisiin. Tämän lisäksi sopimuksen muutoksella sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen määräaikaiskatsastuksiin tulisi ajoneuvon turvallisuutta lisääviä uusia tarkastuskohteita.

On tärkeää nostaa esille vielä se, että näiden sopimusmuutosten myötä katsastusyrityksille ei aiheutuisi merkittäviä taloudellisia kuluja. Katsastusyrittäjien tulee kuitenkin hankkia Liikenne- ja viestintäviraston tuottama tietojärjestelmäpäivitys.

Kaiken kaikkiaan sopimusmuutokset ovat kannatettavia ja helpottavat kansainvälistä liikennettä ja kuljetustoimintaa esimerkiksi Venäjälle.

Sopimusehdot ovat jo Suomen osalta kansainvälisesti voimassa, mutta nyt tällä esityksellä ne hyväksytään ja voimaansaatetaan kansallisesti oikeustilan korjaamiseksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä edustaja Laakso.

17.57 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa puhemies! On ilo nähdä, että tämä asia käytännössä katsoen esiteltiin tänään kolmeen kertaan — mutta se siitä.

Onkohan ikinä tullut mieleen, että tähän Wienin sopimukseen voitaisiin liittää myös sellainen mahdollisuus, että kun me tunnustetaan toisen katsastukset, voitaisiinko tehdä niin, että voisi myös katsastaa siellä toisessa maassa. Jos me hyväksytään toisen maan katsastetut autot tänne meidän liikenteeseen, silloinhan me tavallansa myös hyväksytään heidän kykynsä tehdä katsastus siellä. Elikkä Suomessa ja suomalaisilla on kuitenkin aika paljon autoja, jotka joudutaan tuomaan kotimaahan jopa vain sen takia, että ne käydään katsastamassa, ja sitten ne lähtevät uudestaan pois täältä. Se voitaisiin saada yhdistettyä tähän hyvään esitykseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja tämä menee... [Timo Harakka: Jatkovalmisteluun!] — ...jatkovalmisteluun tämä hyvä kysymys. Hyvä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.